

ZAJĘCIA II - PRAWO KARNE WYKONAWCZE

1. CELE WYKONYWANIA KARY POZBAWIENIA WOLNOŚCI

Kara pozbawienia wolności to kara najsurowsza ze wszystkich jakie przewiduje polski kodeks karny. Jej stosowanie uzasadnione jest w odniesieniu do sprawców najsurowszych przestępstw. Orzekanie kary pozbawienia wolności powinno być ostatecznością (*ultima ratio*). Kodeks postępowania wykonawczego w przepisie skierowanym przede wszystkim do organów postępowania wykonawczego określa cele, jakie spełnić powinna kara pozbawienia wolności.

W polskim kodeksie karnym w art. 32 ust. 3 kk występują trzy rodzaje kary pozbawienia wolności:

1. kara pozbawienia wolności - jako kara trwająca od 1 miesiąca do maksymalnie 15 lat,
(piętnastoletnia maksymalna granica nie może zostać przekroczona nawet przy stosowaniu nadzwyczajnego obostrzenia kary),
2. jako kara 25 lat pozbawienia wolności,
3. jako kara dożywotniego pozbawienia wolności.

Karę pozbawienia wolności wymierza się w pełnych miesiącach i latach. Omawiając instytucję kary pozbawienia wolności nie sposób zapomnieć o zasadzie ***ultima ratio kary pozbawienia wolności***. Ma ona zastosowanie w przypadku kiedy przepis prawa karnego przy konkretnym przestępstwie daje sądowi możliwość wyboru rodzaju kary - art. 58 § 1 kk, *jeżeli ustawa daje możliwość wyboru kary sąd orzeka karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania tylko wtedy gdy inna kara lub środek karny nie może spełnić celów kary.*

Cele kary pozbawienia wolności

Zgodnie z art. 67 kodeksu karnego wykonawczego, wykonywanie kary pozbawienia wolności ma na celu wzbudzanie w skazanym woli współdziałania w kształtowaniu jego społecznie pożądanym postaw, w szczególności poczucia odpowiedzialności oraz potrzeby przestrzegania porządku prawnego i tym samym powstrzymania się od powrotu do przestępstwa (prymat celów wychowawczych).

Zasadniczym celem kary pozbawienia wolności jest :

1. resocjalizacja skazanego,
 - W teorii kara pozbawienia wolności ma za zadanie zresocjalizować sprawców najcięższych czynów zabronionych, tak aby po jej odbyciu nie powrócili do kryminalnego życia. W praktyce ta funkcja kary pozbawienia wolności nie ma tak dużego znaczenia, jak byśmy tego wszyscy oczekiwali

(głównie ze względu na przepelnione więzienia i brak dobrego programu resocjalizacji więźniów).

2. prewencja szczególna (kara powinna uświadomić skazanemu społeczną szkodliwość popełnionego przez niego czynu),
3. ukształtowanie społecznie pożądanej postawy skazanego (tzn. wykształcenie poczucia odpowiedzialności oraz potrzeby przestrzegania porządku prawnego.) Zgodnie ze znaczeniem użytych sformułowań przyjąć należy, że w toku wykonywania kary pozbawienia wolności trzeba zmierzać do wytworzenia u skazanego swoistego stosunku do życia, wyrażającego jego poglądy, przekonania, sposób postępowania, zachowania wobec określonych zjawisk, zdarzeń, a zwłaszcza ludzi. Ustawodawca, mówiąc o wzbudzeniu w skazanym aktu woli w kształtowaniu jego społecznie pożądanych postaw, stwierdza jednocześnie, że aktywność ta ukierunkowana powinna być na „współdziałanie” z kompetentnymi i uprawnionymi do tego podmiotami (np. funkcjonariusze Służby Więziennej, wychowawcy, terapeuci, kuratorzy sądowi, duchowni, przedstawiciele organizacji społecznych zajmujących się pomocą skazanym). Współdziałające podmioty mogą jedynie starać się oddziaływać na świadomość skazanego, wskazać motywy, które ewentualnie skazany zaakceptuje, jak też dostarczyć mu odpowiednich technik i rad pomocnych w pracy nad sobą. Jednakże decyzję o zmianie swego postępowania musi podjąć sam skazany, dokonując w ten sposób wyboru moralnego między dobrem a złem.

Dla osiągnięcia powyższego celu prowadzi się zindywidualizowane oddziaływanie na skazanych w ramach określonych w ustawie systemów wykonywania kary, w różnych rodzajach i typach zakładów karnych. W oddziaływaniu na skazanych, przy poszanowaniu ich praw i wymaganiu wypełniania przez nich obowiązków, uwzględnia się przede wszystkim pracę, zwłaszcza sprzyjającą zdobywaniu odpowiednich kwalifikacji zawodowych, nauczanie, zajęcia kulturalno-oświatowe i sportowe, podtrzymywanie kontaktów z rodziną i światem zewnętrznym oraz środki terapeutyczne.

4. funkcja izolacyjno-zabezpieczająca,
 - tj. ochrona społeczeństwa przed przestępczością. Głównym założeniem jest to, iż przez samo zamknięcie uniemożliwia się osadzonemu popełnianie dalszych przestępstw. Ustawodawca nie potraktował ochrony społeczeństwa jako jednego z ważnych celów kary (art. 67 kkw w tej kwestii milczy) Stosowne założenia zostały pomimo to określone w kodeksie karnym wykonawczym. W art. 73 kkw (przepisy dotyczące zakładów karnych) ustawodawca stwierdza, że w zakładzie karnym utrzymuje się dyscyplinę i porządek w celu zapewnienia bezpieczeństwa i realizacji zadań kary, w tym ochrony społeczeństwa przed przestępczością. Cel izolacyjno-zabezpieczający, w odczuciu społecznym uważany za najważniejszy, ma szczególne znaczenie w stosunku do skazanych za najgroźniejsze czyny, uznanych za

całkowicie zdemoralizowanych. Konieczność izolowania sprawców najcięższych przestępstw, za które wymierzane są kary pozbawiające wolności, jest niewątpliwie potrzebna. Z jednej strony ma to stanowić środek prewencyjny dla reszty społeczeństwa, aby uchronić jego członków przed negatywnymi skutkami ewentualnych kolejnych przestępstw danego sprawcy. Z drugiej zaś, przestępca musi ponieść zasłużoną karę i odpokutować swoje złe uczynki.

5. prewencja ogólna

Należy podkreślić, że w toku działalności penitencjarnej, w świetle aktualnego prawodawstwa, odrzucony został przymus poddania się określonym zabiegom wychowawczym. Oddziaływanie resocjalizacyjne stosowane wobec skazanego ma stać się jego uprawnieniem lub ofertą ze strony organu wykonującego, z której nie musi on skorzystać. Współcześnie nauka penitencjarna, wychodzi z założenia że skuteczne oddziaływanie na dorosłego człowieka możliwe jest tylko wówczas, gdy zechce on współdziałać z wychowawcą, terapeutą, nauczycielem itd. w dziele rekonstrukcji własnej osobowości i postawy życiowej. Świadoma rezygnacja w art. 67 § 1 kkw z przymusu resocjalizacyjnego celu wykonywania kary pozbawienia wolności oznacza, że resocjalizacja jest traktowana jako prawo lub możliwość, z której skazany może skorzystać. Kodeks stanął na stanowisku odrzucenia przymusowej resocjalizacji w zamian proponując realizację złożonych celów kary w ramach trzech odrębnych systemów jej wykonywania, w postaci systemów zwykłego, programowanego i terapeutycznego oddziaływania (jest to jednocześnie podkreślenie zasady indywidualizacji w oddziaływaniu na skazanych).

Ustawodawca konstruując przepis art. 67 kkw, zwraca uwagę na moralizatorski charakter kary pozbawienia wolności. Odizolowanie sprawcy przestępstwa ma na celu wywołanie zmiany w jego zachowaniu oraz doprowadzenie do jego przemiany. W praktyce nawet najlepsze zajęcia resocjalizacyjne nie są jednak w stanie „naprawić” skazanego, zwłaszcza jeżeli jego zachowanie wynika z wieloletnich zaniedbań wychowawczych i środowiskowych. Opuszczając mury zakładu karnego, nawet najlepiej poprowadzona terapia nie jest w stanie zagwarantować, że dana osoba nie powróci na drogę przestępstwa – szczególnie wtedy, gdy sprawca ponownie wsiąka w dawne środowisko kryminalne (nawet z tej przyczyny, że nie ma środków na przeżycie). Z powyższego wynika zatem, że cel wykonywania kary pozbawienia wolności w brzmieniu zaprezentowanym przez ustawodawcę, choć słuszny i pożądany, jest w rzeczywistości trudny do realizacji.

2. ZASADY PRAWA KARNEGO WYKONAWCZEGO

Zasady określa się jako reguły (dyrektywy) postępowania. Z naukowo-dydaktycznego punktu widzenia – zasady pozwalają na

uporządkowanie, czasem bardzo skomplikowanych instytucji prawnych czy też zespołów takich instytucji powiązanych ze sobą funkcjonalnie. Zasady są skutecznym narzędziem wyróżniania prawidłowości i wzorców typowych dla danej dziedziny prawa, co ułatwia pełniejsze poznanie przedmiotu i metod jej regulacji. Uporządkowanie i syntetyczne przedstawienie centralnych zagadnień danej sfery stosunków społecznych regulowanych prawem.

W celu dokonania gruntownej reformy prawa karnego wykonawczego oraz ułatwienia jego interpretacji określa się główne zasady prawne oraz system wartości, które stanowią podstawę kodeksu karnego wykonawczego.

Zasady swoiste dla prawa karnego wykonawczego:

1) ZASADA HUMANITARYZMU I POSZANOWANIA GODNOŚCI LUDZKIEJ SKAZANEGO (art. 4 § 1 k.k.w)

- Zasada ta głosi, iż najwyższą wartością społeczną jest człowiek, co musi znajdować wyraz w całym systemie prawa. Chodzi tu o ochronę ludzkiej godności osoby prawomocnie skazanej. Osobie takiej nie możemy na żadnym etapie postępowania wykonawczego odmawiać szacunku. Nawet najbardziej niebezpieczny przestępca nie traci przymiotu przynależności do rodzaju ludzkiego. W tym sensie obowiązek godnego, ludzkiego traktowania skazanego jest niezależny od rodzaju i wagi przewinienia oraz karnoprawnej reakcji na ten czyn,
- wyrażona jest bezpośrednio w art. 4 § 1 kkw. W myśl powołanej regulacji kary, środki karne, zabezpieczające i zapobiegawcze wykonuje się w sposób humanitarny, z poszanowaniem godności ludzkiej skazanego. Zakazuje się stosowania tortur lub nieludzkiego albo poniżającego traktowania i karania skazanego,
- w duchu omawianej zasady pozostają rozwiązania przewidziane: w art. 17 kkw, art. 87 kkw, swoistym wyrazem omawianej zasady jest cały szereg przepisów, które umożliwiają odroczenie lub przerwę w wykonywaniu kary (art. 49 art. 62 i 63 art. 150, 151 i 153 kkw, w ustawie o Służbie Więziennej, w art. 1 ust 3 pkt 3
- analizowana zasada ma charakter znacznie szerszy czego wyrazem są odpowiednie regulacje Konstytucji RP z 1997 r. W art. 30 wśród ogólnych zasad konstytucyjnych, możemy odnaleźć przepis następującej treści: „Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych”, art. 40 KRP nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu. Zakazuje się stosowania kar cielesnych, art. 41 ust. 4 KRP, każdy pozbawiony wolności powinien być traktowany w sposób humanitarny,
- zawarta w art. 4 § 1 kkw zasada znajduje swoje potwierdzenie także w

całym szeregu dokumentów międzynarodowych dotyczących ochrony praw człowieka.

2) ZASADA CIĄGŁOŚCI ORZECZNICTWA

- nazywana bywa także zasadą realizacji w postępowaniu wykonawczym celów i funkcji kary lub zasadą kontynuacji podstawowych rozwiązań prawa karnego materialnego w procesie wykonania kary.
- proces wykonywania orzeczeń jest ukierunkowany na stopniowe wypełnianie celów jakie w pierwszej kolejności ustawodawca, a następnie sąd meriti (wymierzający karę) wiązali z zastosowaniem danej sankcji. Dzięki takiemu założeniu możemy przyjąć, że system praw karnego na wszystkich jego szczeblach jest konstrukcja spójna,
- postępowanie wykonawcze wyznaczone regulacjami kkw, nie stanowią prostej kontynuacji dyrektyw wymiaru kary zawartych w kodeksie karnym. Na etapie wykonawczym o wiele ważniejsze są cele zapobiegawcze, a zwłaszcza wychowawcze. Ważne na etapie orzekania cele w zakresie społecznego oddziaływania kary wyczerpują się zazwyczaj przez sam fakt wymiaru kary,
- specyfiką stadium wykonawczego jest okoliczność w ramach której można zrezygnować z dalszego wykonywania orzeczenia jeżeli stawiane przed konkretną karą (środkiem reakcji na przestępstwo) zadania zostały wcześniej zrealizowane,
- art. 62 kk - Sąd może określić w wyroku skazującym rodzaj i typ zakładu karnego, w którym skazany ma odbywać karę pozbawienia wolności, a także orzec system terapeutyczny jej wykonania,
- zasada ciągłości orzecznictwa wyrażająca się w jedności celów orzekania i wykonywania kar, przy uwzględnieniu zasadniczej różnicy w środkach służących do osiągnięcia wyznaczonych celów w poszczególnych stadiach postępowania karnego, zmierza jednakże do wspólnego mianownika jakim jest walka z przestępczością.

3) ZASADA KONTRADYKTORYJNOŚCI

- zasada ta sprowadza się do trójpodmiotowości postępowania opartego na sporze dwóch stron, przed rozstrzygającym ten spór sądem. Założenie takie pozwala na rozpatrywanie danej sprawy z kilku punktów widzenia, przedstawianych przez strony o przeciwstawnych interesach. Postępowanie oparte o zasadę kontradyktoryjności wydaje się być najlepszą metodą poznania rzeczywistości, a przez to ustalenia prawdy materialnej. Swoisty spór pomiędzy stronami ułatwia zachowanie obiektywizmu organowi procesowemu, umożliwiając stronom walkę o korzystne dla nich rozstrzygnięcia, jednocześnie zaspokajając poczucie sprawiedliwości,
- w postępowaniu wykonawczym zasada ta na tle obowiązującego kkw jest wyraźnie zaznaczona w art. 6 § 1 kkw. Zgodnie z powołanym przepisem

skazany może składać wnioski o wszczęcie postępowania przed sądem i brać w nim udział jako strona oraz wносить zażalenia na postanowienia wydane w postępowaniu wykonawczym. Przepis ten wyraźnie potwierdza funkcjonowanie zasady kontradyktoryjności w postępowaniu przed sądem,

- w odniesieniu do postępowań incydentalnych toczących się przed organami o charakterze administracyjnym brak jest tak jednoznacznego stwierdzenia. Wynika to ze specyfiki tych postępowań, gdzie druga strona jest jednocześnie organem tego postępowania. Powoduje to w konsekwencji pewne ograniczenia w odniesieniu do funkcjonowania na tym etapie zasady kontradyktoryjności. Wprowadzenie jednakże sądowej kontroli tych decyzji stanowi gwarancję ich bezstronnej weryfikacji, gdzie już w pełni realizuje się zasada kontradyktoryjności.

4) ZASADA PRAWA DO OBRONY (art. 6 i art. 8 k.k.w.)

- skazanemu przysługuje całokształt uprawnień, które umożliwiają odpieranie zarzutów i przedstawianie własnych racji (obrona w znaczeniu materialnym) oraz prawo do korzystania z pomocy i zastępstwa obrońcy (obrona formalna),
- zasada ta jest fundamentalną zasadą prawa karnego, w tym także prawa karnego wykonawczego. Zaliczyć można ją do najważniejszych z katalogu praw człowieka. Zasada ta znajduje swoje potwierdzenie w Konstytucji RP (art. 42 ust.2) oraz licznych dokumentach międzynarodowych,
- obrona materialna wyrażana jest przez przyznanie skazanemu całego katalogu środków służących do prezentowania własnych racji w toku tego postępowania. Chodzi tu o inicjowanie postępowań incydentalnych, uczestniczenie w nich i prawo do zaskarżania zapadłych w tych postępowaniach rozstrzygnięć i decyzji (np.: art. 6 kkw, art. 7 kkw, art. 22 kkw i szereg innych),
- ujęciu formalnym jest wyrażona *expressis verbis* w art. 8 § 1 kkw, gdzie ustawodawca stwierdza, że w postępowaniu wykonawczym skazany może korzystać z pomocy obrońcy ustanowionego w tym postępowaniu,
- ważnym zastrzeżeniem w odniesieniu do korzystania z pomocy obrońcy w toku postępowania wykonawczego jest okoliczność wynikająca z brzmienia art. 8 § 1 kkw *in fine*. Zaznaczony fragment zmusza nas do przyjęcia konstrukcji, w ramach której dla skutecznego umocowania obrońcy potrzebne jest jego wyraźne ustanowienie w toku tego postępowania, a jeżeli skazany miał obrońcę w poprzednich stadiach procesu to musi ustanowić go na nowo.

5) ZASADA SKARGOWOŚCI I DZIAŁANIA Z URZĘDU

- W toku postępowania wykonawczego możemy zauważyć występowanie obu tych przeciwstawnych z założenia zasad.

- zasadą rządzącą postępowaniem wykonawczym jest zasada działania z urzędu. Uwidacznia się to zwłaszcza w odniesieniu do pojęcia tzw. stadium wykonawczego, rozumianego jako całokształt procesu wykonania kary,
- kara jest sankcją, swoistym przymusem wymierzonym przez państwo, proces wykonania takiej sankcji musi następować z urzędu, w sposób niezależny od woli stron, zwłaszcza skazanego. Wyrazem dominacji zasady działania z urzędu jest brzmienie art. 9 § 1 oraz regulacja przewidująca możliwość działania z urzędu we wszystkich postępowaniach incydentalnych i to w sposób niezależny od pozostałych podmiotów (art. 19 § 1 kkw),
- art. 19 § 1 kkw *„w postępowaniu wykonawczym, w odniesieniu do postępowań incydentalnych sąd może orzekać na wniosek prokuratora, skazanego albo jego obrońcy oraz z urzędu, a jeżeli ustawa tak stanowi - na wniosek innych osób”*,
- regulacja ta oddaje pierwszeństwo w omawianym zakresie stronom postępowania. W tym kontekście możemy zatem mówić o funkcjonowaniu ograniczonej zasady skargowości,
- to oddanie inicjatywy w zakresie wszczynania postępowań incydentalnych należy odczytywać jako mechanizm mobilizacji stron do większej aktywności w toku postępowania wykonawczego. Ma to szczególne znaczenie w odniesieniu do skazanego, który w wyniku działań będących jego własną inicjatywą może pełniej odczytać treść stawianych przed nim obowiązków, a co za tym idzie wywiązywać się z nich, realizując tym samym z pożytkiem dla siebie cele i zadania stawiane karze.

6) ZASADA BEZPOŚREDNIOŚCI

- zasada bezpośredniości to dyrektywa, w myśl której organ postępowania powinien zetknąć się ze źródłem i środkiem dowodowym osobiście,
- na gruncie prawa karnego wykonawczego zasada ta nie jest w pełni realizowana. Wynika to ze specyfiki postępowania wykonawczego, które toczy się po uprawomocnieniu się orzeczenia. Stąd materiał dowodowy stanowiący będą tu przede wszystkim dokumenty w postaci akt sprawy, akt osobowych dotyczących skazanego, badania osobopoznawcze, wywiady środowiskowe, opinie z zakładów karnych, sprawozdania kuratorów orzeczenia lekarskie, opinie biegłych,
- nie zawsze organ postępowania wykonawczego powinien ograniczać się do pośrednich form zbierania materiału dowodowego. W szeregu najważniejszych z punktu widzenia skazanego sytuacji kkw podkreśla niezbędną wysłuchanie skazanego przed wydaniem postanowienia. W przepisach kodeksu odnaleźć możemy różne sformułowania na jej określenie: „w razie potrzeby wysłuchuje” (art. 48 kkw), „o ile jest to możliwe wysłuchuje” (art. 160 § 2 kkw), „powinien wysłuchać” (art. 178 § 2 kkw),
- niezbędne wydają się bezpośrednio wyjaśnienia skazanego w takich sytuacjach jak: art. 75 §2 kk – fakultatywne zarządzenie wykonania kary, art. 83 kk –

zwolnienie z reszty kary ograniczenia wolności, art. 84 § 1 kk – uznania środka karnego za wykonany, art. 35 § 3 kk – określenie miejsca, czasu, rodzaju lub sposobu wykonania obowiązku pracy, art. 74 § 1 kk – wysłuchanie skazanego przed nałożeniem obowiązków, art. 156 § 1 i 2 kkw – odwołanie odroczenia lub przerwy w wykonywaniu kary, art. 160 § 2 kkw – odwołanie warunkowego zwolnienia,

- art. 22 i 23 kkw są podstawą znacznie rozszerzającą możliwość udziału skazanego w posiedzeniu sądu, stwarzając tym samym szersze pole do funkcjonowania w postępowaniu wykonawczym zasady bezpośredniości.

7) ZASADA INSTANCYJNOŚCI I KONTROLI

- zasada ta wyraża dyrektywę w myśl której decyzje i czynności zapadłe w postępowaniu wykonawczym podlegają kontroli, która realizowana powinna być przez organ wyższej instancji. Zasada ta znajduje najszerze odbicie w postępowaniu przed sądem. Jej wyrazem są przepisy art. 6 §1 in fine oraz art. 20 kkw,
- W postępowaniu wykonawczym sąd orzeka jednoosobowo, dotyczy to także postępowań w przedmiocie rozstrzygnięcia zażalenia przed sądem wyższej instancji (art. 20 § 1 i 3 kkw). Rozwiązanie przyjęte w kkw jest odmienne od zasad ogólnych stanowiących o składach orzekających w postępowaniu karnym (art. 30 kpk). Takie ukształtowanie składów orzekających w postępowaniu wykonawczym służy szybkości i jest wyrazem ekonomii procesowej,
- wprowadzona powołanymi regulacjami kkw kontrola instancyjna charakteryzuje się dwoma zasadniczymi cechami po pierwsze, uruchamia ją wniosek osoby zainteresowanej w zreformowaniu danej decyzji, a po drugie, jest to kontrola osądzająca, a nie interwencyjna. Reformacja decyzji nie następuje w formie nakazowej. Organ kontrolujący w ramach swoich kompetencji nie narzuca organowi kontrolowanemu sposobu rozstrzygnięcia, gdyż albo sam je koryguje, albo zwraca sprawę do ponownego postępowania. W tym drugim przypadku określa jedynie jakie czynności należy podjąć przed wydaniem nowej decyzji. Wiążąca jest tylko wykładnia prawa dokonana przez organ kontrolujący, nigdy ocena faktów i jej konsekwencje,

8) ZASADA PRAWDY MATERIALNEJ

- podstawą wszystkich decyzji powinny być ustalenia faktyczne zgodne z rzeczywistością. Wszystkie konsekwencje tej zasady musimy rozciągać na postępowanie wykonawcze,
- funkcjonowanie zasady prawdy materialnej jej jest gwarancją uzyskania sprawiedliwego rozstrzygnięcia. Fundamentem dla tej zasady są przepisy podkreślające kontradyktoryjność postępowania wykonawczego, zasada instancyjności i kontroli i wynikające z niej prawo do zaskarżenia

wydawanych w tym postępowaniu orzeczeń (poza nielicznymi wyjątkami art. 7§ 5 kkw, art. 42 §3 kkw i art. 252 §2 kkw),

- do rozwiązań wzmacniających znaczenie zasady prawdy materialnej zaliczyć możemy także :
 1. art. 14 kkw – zebranie informacji dotyczących skazanego, w szczególności w drodze wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez kuratora sądowego,
 2. art. 22§ 2 kkw – stwarzający możliwość dopuszczenia do udziału w posiedzeniu wszelkich osób o ile ich udział może mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia,
 3. art. 23 §2 kkw – pozwalający na przesłuchanie skazanego w drodze pomocy sądowej przez sąd, w którego okręgu skazany przebywa oraz
 4. art. 24 kkw – w myśl którego jeżeli ujawnią się nowe lub poprzednio nie znane okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia, sąd może w każdym czasie zmienić lub uchylić poprzednie postanowienie.

9) ZASADA WSPÓŁDZIAŁANIA ZE SPOŁECZEŃSTWEM (art. 38 i n. k.k.w.)

- wprowadzenie do kodeksu Rozdziału VII (art. 38 - 43) zatytułowanego „Uczestnictwo społeczeństwa w wykonywaniu orzeczeń oraz pomoc w społecznej readaptacji skazanych” można traktować jako nową jakość w prawie karnym wykonawczym. Już samo usytuowanie tych przepisów, w części ogólnej kodeksu podkreśla, że ich znaczenie należy rozciągać na całe postępowanie wykonawcze (wszystkie kary i środki reakcji na przestępstwo),
- na podstawie wskazanych przepisów w wykonywaniu kar, środków karnych, zabezpieczających i zapobiegawczych, w szczególności związanych z pozbawieniem wolności, mogą współdziałać stowarzyszenia, fundacje, organizacje oraz instytucje, jak również kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby godne zaufania,
- zakres uczestnictwa wymienionych podmiotów określony został bardzo szeroko, w myśl powołanych regulacji kkw może to być :
 1. uczestnictwo w prowadzeniu działalności resocjalizacyjnej, społecznej, kulturalnej, oświatowej, sportowej i religijnej w zakładach karnych lub aresztach śledczych,
 2. uczestnictwo w radach oraz innych organach kolegialnych,
 3. uczestnictwo w społecznej kontroli nad wykonywaniem kar, środków karnych, zabezpieczających i zapobiegawczych,
 4. art. 42 kkw przedstawiciel skazanego,

- odbicie zasady współdziałania ze społeczeństwem odnaleźć możemy także w innych przepisach regulujących postępowanie wykonawcze: art. 56 kkw (kara ograniczenia wolności) środki probacyjne (art. 66-84 kk i art. 169-176 kkw) i zabezpieczające (art. 97-98 kk), kuratorzy społeczni (art. 174 kkw),

10) ZASADA USTAWOWEGO OGRANICZENIA KORZYSTANIA Z PRAW I WOLNOŚCI PRZEZ SKAZANYCH

- zasada ta sformułowana jest w art. 4 § 2 kkw, gdzie ustawodawca stwierdza, że skazany zachowuje prawa i wolności obywatelskie, a ich ograniczenie może wynikać jedynie z ustawy oraz z wydanego na jej podstawie prawomocnego orzeczenia. W myśl omawianej zasady skazany zachowuje wszystkie prawa i wolności wynikające z Konstytucji, które nie zostały odjęte mu na mocy ustawy i prawomocnego orzeczenia,
- nie oznacza to wszakże, że skazany nie może być pozbawiony określonych praw i wolności. Takie ograniczenia w sposób oczywisty wynikają z faktycznej sytuacji skazanego lub osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa w związku z odbywaniem kary, środka karnego, a także środków probacyjnego, zabezpieczającego lub zapobiegawczego,
- art. 31 ust 3 Konstytucji RP, stanowi, że ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw,
- obecnie wszystkie regulacje wkraczające w sferę praw i obowiązków skazanych muszą wynikać z przepisów rangi ustawy lub być następstwem orzeczenia wydanego na podstawie ustawy. Tym samym tradycyjne w polskim prawie penitencjarnym regulaminy wykonywania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania przestały być źródłem praw i obowiązków skazanych, przyjmując charakter aktów wyznaczających jedynie regulacje o znaczeniu organizacyjno-porządkowym.

11) ZASADA PODMIOTOWOŚCI

- zasada podmiotowości wyrażona jest wprost w art. 5 § 1 kkw. W powołanym przepisie możemy przeczytać, że skazany jest podmiotem określonych w niniejszym kodeksie praw i obowiązków,
- podkreślenie podmiotowości skazanego jest skutecznym mechanizmem umacniającym jego pozycję w prawie karnym wykonawczym, ma to istotne znaczenie w kontekście założeń postępowania wykonawczego, gdzie niejednokrotnie skazany wobec organów wykonawczych pozostaje w stosunku uzależnienia i podległości. Dlatego ogromnie ważne jest precyzyjne określenie elementów stosunku prawnego łączącego skazanego z organami prawa karnego wykonawczego i to zarówno w sferze praw skazanego jak i jego obowiązków.
„Pierwszy raz w polskim prawie karnym wykonawczym stwierdzono w sposób tak dobitny, że skazany jest podmiotem określonych w

kodeksie karnym wykonawczym praw i obowiązków. Oznacza to, że skazany nie może być traktowany jako przedmiot zabiegów i oddziaływań wychowawczych, resocjalizacyjnych, jako przedmiot środków przymusu (...), ale że w całym procesie wykonywania orzeczeń muszą być zachowane jego podmiotowe prawa, związane z położeniem prawnym, w jakim się znajduje, i przestrzegane przez niego oraz organy wykonania orzeczeń obowiązki związane z prawidłowym wykonaniem orzeczeń.”[S.Pawela, Kodeks karny wykonawczy. Praktyczny komentarz, Warszawa 1999 r., s. 30.

12) ZASADA SĄDOWEJ KONTROLI POZASĄDOWYCH ORGANÓW POSTĘPOWANIA WYKONAWCZEGO

- zasada ta jest wynikiem znacznego rozbudowania postępowania wykonawczego, w ramach którego mamy do czynienia z całym szeregiem organów, niejednokrotnie mających charakter administracyjny. Stąd zapadające w związku z przebiegiem postępowania wykonawczego decyzje nie zawsze mają charakter orzeczenia sądowego zaskarżalnego na zasadach ogólnych. Niezwykle ważne jest więc wyposażenie skazanego w prawo do „środka odwoławczego” na przedmiotowe decyzje organów postępowania wykonawczego, gwarantując tym samym, że decyzje tych organów nie są aktami ostatecznymi i mogą być zweryfikowane,
- art. 7 kkw - zgodnie z powołaną regulacją skazany może zaskarżyć do sądu decyzję organu wymienionego w art. 2 pkt 3-6 i 10 kkw z powodu jej niezgodności z prawem. Przedmiotowa skarga przysługuje skazanemu w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia lub doręczenia decyzji. Decyzję ogłasza się lub doręcza wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o przysługującym skazanemu prawie, terminie i sposobie wniesienia skargi. Wnosi się ją do organu, który wydał zaskarżoną decyzję. Jeżeli organ ten nie przychyli się do skargi, przekazuje ją wraz z aktami sprawy bezzwłocznie do właściwego sądu. Sąd powołany do rozpoznania skargi może wstrzymać wykonanie zaskarżonej decyzji. Po rozpoznaniu skargi sąd orzeka o utrzymaniu w mocy, uchyleniu albo zmianie zaskarżonej decyzji. Na wydane w tym przedmiocie postanowienie sądu zażalenie nie przysługuje.

13) ZASADA PODPORZĄDKOWANIA SĄDOWI PROCESU WYKONANIA ORZECZENIA

- sformułowanie zasady podporządkowania sądowi procesu wykonywania orzeczeń pozostaje w ścisłym związku z rozwojem prawa karnego wykonawczego. W toku ewolucji tej gałęzi prawa karnego obserwujemy stały proces zwiększania się sfery postępowania wykonawczego oddawanej w gestię organów sądowych. Dotyczy to zarówno podejmowanych wprost decyzji w przedmiocie wykonywania określonych kar i środków reakcji na przestępstwo, jak i kontroli nad przebiegiem postępowania wykonawczego,
- zasada ta wyraża się między innymi poprzez :

1. obowiązek ciążyący na organach wykonawczych polegający na zawiadomianiu sądu o przystąpieniu do wykonania orzeczenia oraz o zakończeniu jego wykonywania (art. 11 § 5 kkw),
2. obowiązek wykonywania poleceń sądu wydawanych w toku postępowania wykonawczego przez Policję, Żandarmerię Wojskową, Straż Graniczną i inne wymienione w art. 10 kkw podmioty,
3. organ wykonujący orzeczenie oraz każdy, kogo orzeczenie bezpośrednio dotyczy, może zwrócić się do sądu, który je wydał, o rozstrzygnięcie wątpliwości co do wykonania orzeczenia lub zarzutów co do obliczenia kary (art. 13 kkw),
4. sąd może zbierać wiadomości o zachowaniu się skazanego w postępowaniu wykonawczym (art. 14 i 172 § 2 kkw) lub żądać od skazanego wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary (art. 60 kkw),
5. w kompetencji sądu jest możliwość umorzenia bądź zawieszenia postępowania wykonawczego (art. 15 kkw),
6. sąd może w każdym czasie zmienić lub uchylić poprzednie postanowienie jeżeli ujawnią się nowe lub poprzednio nie znane okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia (art. 24 kkw).

14) ZASADA INDYWIDUALIZACJI W WYKONYWANIU KAR

- zasada ta oznacza, iż postępowanie wykonawcze w toku realizacji celów stawianych poszczególnym karom i środkom reakcji na przestępstwo powinno być procesem dopasowanym do indywidualnych potrzeb skazanego. Zasada ta realizowana jest wyraźnie w toku wykonywania środków probacyjnych oraz kary pozbawienia wolności,
- chodzi o uwzględnianie w toku postępowania wykonawczego konkretnych cech danego skazanego. Organy postępowania wykonawczego w toku wykonywania orzeczeń powinny opierać się w szczególności na analizie: danych osobowych skazanego; informacji dotyczących życia rodzinnego skazanego; kontaktów społecznych skazanego; przyczyn i okoliczności popełnienia przez skazanego przestępstwa; uprzedniej karalności; stopnia podatności skazanego na wpływy podkultury przestępczej; zachowań wskazujących na możliwość występowania zaburzeń psychicznych albo uzależnienia od alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych; umiejętności przystosowania się skazanego do warunków i wymagań zakładu oraz środowiska w którym przebywa; wyników badań psychologicznych, a także psychiatrycznych,
- uwzględnienie powyższych okoliczności stwarza możliwość rzeczywistego dopasowania sankcji do konkretnego sprawcy i jest zaprzeczeniem mechanicznego podejścia do problematyki wykonywania kar, a przy uwzględnieniu zasady elastyczności w modyfikowaniu kar i innych środków reakcji na przestępstwo jest wyrazem racjonalnej i nowoczesnej polityki wykonywania kar,

15) ZASADA ELASTYCZNEJ MODYFIKACJI KAR I INNYCH ŚRODKÓW REAKCJI NA PRZESTĘPSTWO

- dynamiczny charakter postępowania wykonawczego oraz rozwiązania przewidujące potrzebę okresowej oceny procesu wykonywania orzeczeń w kontekście realizacji funkcji i zadań kary są podstawą sformułowania zasady elastycznej modyfikacji kar i innych środków reakcji na przestępstwo. Chodzi tu o wpisany w postępowanie wykonawcze proces stałego i konsekwentnego dopasowywania treści zastosowanej sankcji do ulegających przekształceniu w miarę postępów w oddziaływaniu na skazanych form i metod tego oddziaływania,
- w toku wykonywania orzeczenia wielokrotnie może zachodzić potrzeba jego modyfikowania, wywołana bądź oczekiwanymi zmianami (progresja), bądź pojawieniem się niepokojących oznak pogłębiania się przyczyn wykolejenia społecznego (regresja). W związku z tym wprowadzane do treści orzeczenia zmiany mogą zwiększać stopień dolegliwości kary, bądź go łagodzić, a nawet doprowadzić do jej skrócenia.

16) ZASADA RESOCJALIZACJI

- ideę resocjalizacji zaliczyć należy do fundamentalnych zasad prawa karnego wykonawczego, mimo krytyki tego typu metod postępowania ze skazanymi. Działalność resocjalizacyjna rozumiana jako zespół czynności zmierzających do zmiany cech osobowości jednostki, tak aby była ona zdolna do funkcjonowania w społeczeństwie jest odbiciem celów jakie nasz ustawodawca stawia karze pozbawienia wolności, karze ograniczenia wolności, a także przed środkami probacyjnymi oraz niektórymi środkami karnymi,
- w odniesieniu do kary ograniczenia wolności ustawodawca w art. 53 § 1 kkw stwierdza, że postępowanie wykonawcze ma tu na celu wzbudzenie w skazanym woli kształtowania jego społecznie pożądanых postaw, w szczególności poczucia odpowiedzialności oraz potrzeby przestrzegania porządku prawnego.
- wykonywanie kary pozbawienia wolności, w myśl art. 67 § 1 kkw, ma na celu wzbudzanie w skazanym woli współdziałania w kształtowaniu jego społecznie pożądanых postaw, w szczególności poczucia odpowiedzialności oraz potrzeby przestrzegania porządku prawnego i tym samym powstrzymania się od powrotu do przestępstwa.

3. ORGANY POSTĘPOWANIA WYKONAWCZEGO

Art. 2. Organami postępowania wykonawczego są:

- 1) sąd pierwszej instancji lub inny sąd równorzędny,
- 2) sąd penitencjarny,

- 3) prezes sądu lub upoważniony sędzia,
- 4) sędzia penitencjarny,
- 5) dyrektor zakładu karnego, aresztu śledczego, a także dyrektor okręgowy i Dyrektor Generalny Służby Więziennej albo osoba kierująca innym zakładem przewidzianym w przepisach prawa karnego wykonawczego oraz komisja penitencjarna,
- 6) sądowy kurator zawodowy oraz kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej,
- 7) sądowy lub administracyjny organ egzekucyjny,
- 8) urząd skarbowy,
- 9) odpowiedni terenowy organ administracji rządowej lub samorządu terytorialnego,
- 10) inny organ uprawniony przez ustawę do wykonywania orzeczeń.

4. POSTĘPOWANIE WYKONAWCZE

Postępowanie przed Sądem w przedmiocie zarządzenia wykonania kary :

1. odwołanie warunkowego zawieszenia kary
2. odwołanie przedterminowego warunkowego zwolnienia
3. odwołanie przerwy w karze

Postępowanie w przedmiocie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności zostało uregulowane w przepisach art. 178 § 1-4 kodeksu karnego wykonawczego oraz art. 75 § 1-5 kodeksu karnego.

Zgodnie z art. 3 § 1 kkw postępowanie w przedmiocie zarządzenia wykonania wobec skazanego kary pozbawienia wolności prowadzi ten Sąd, w którego okręgu zamieszkuje osoba skazana na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

W postępowaniu wykonawczym, a więc w postępowaniu prowadzonym po uprawomocnieniu się wyroku skazującego za przestępstwo, miejsce popełnienia przestępstwa nie ma znaczenia. O właściwości Sądu decyduje jedynie miejsce zamieszkania skazanego.

Odwołanie warunkowego zawieszenia kary (art. 160 kkw)

Sąd, który wydał wyrok skazujący na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, po uprawomocnieniu się tego orzeczenia przesyła do sądu równorzędnego (do Sądu Rejonowego albo Sądu Okręgowego) właściwego dla miejsca zamieszkania skazanego odpis wyroku skazującego. To właśnie Sąd Rejonowy albo Okręgowy miejsca zamieszkania skazanego prowadzi wobec niego postępowanie wykonawcze. To ten Sąd – właściwy dla miejsca zamieszkania skazanego podejmuje decyzję o zarządzeniu wykonania wobec niego kary pozbawienia wolności.

Instytucja warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności została uregulowana w art. 69 § 1, 2, 3 i 4 kk oraz art. 70 § 1 pkt 1 kk. Warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności polega na tym, że Sąd w wyroku skazującym wymierza sprawcy przestępstwa karę pozbawienia wolności, lecz jednocześnie zawiesza jej wykonanie na okres próby wynoszący od 2 do 5 lat licząc od uprawomocnienia się wyroku. Jeśli okres próby przebiegnie

pomyślnie, wówczas po upływie 6 miesięcy od zakończenia okresu próby następuje zatarcie skazania, tj. wykreślenie wyroku skazującego z Krajowego Rejestru Karnego.

Sąd zachowuje możliwość zarządzenia wykonania wobec skazanego kary pozbawienia wolności w okresie próby i kolejnych 6 miesięcy licząc od uprawomocnienia się wyroku. Postanowienie Sądu o zarządzeniu wykonania kary pozbawienia wolności musi zostać wydane i uprawomocnić się w tym czasie, tj. w okresie próby lub kolejnych 6 miesięcy licząc od uprawomocnienia się wyroku skazującego na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Jeżeli w tym okresie czasu, tzn. przed upływem 6 miesięcy od zakończenia okresu próby Sąd wyda postanowienie o zarządzeniu wykonania kary, lecz to postanowienie nie uprawomocni się w tym terminie (np. na skutek złożenia przez obrońcę skazanego zażalenia), wówczas kara pozbawienia wolności nie może zostać wobec skazanego wykonana.

Konsekwencją wydania i uprawomocnienia się w okresie próby lub dalszych 6 miesięcy czasu postanowienia Sądu o zarządzeniu wykonania (odwieszeniu) kary pozbawienia wolności jest osadzenie skazanego w Zakładzie Karnym.

Postępowanie przed Sądem toczy się w jednakowy sposób, niezależnie od tego, czy mamy do czynienia z obligatoryjnym czy fakultatywnym zarządzeniem wykonania kary pozbawienia wolności.

Obligatoryjne zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności

Zgodnie z art. 75 § 1 kk Sąd musi zarządzić wobec skazanego karę pozbawienia wolności gdy łącznie wystąpią 4 przesłanki, tj:

- skazany popełnił w okresie próby przestępstwo umyślne. Przepis ten ma zastosowanie do przestępstwa popełnionego umyślnie, jeżeli sprawca ma zamiar jego popełnienia, to jest chce go popełnić albo przewidując możliwość jego popełnienia, na to się godzi,
- popełnione przestępstwo było przestępstwem podobnym do tego, za które sprawca został skazany na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Przepis ten ma zastosowanie do przestępstw skierowanych przeciwko temu samemu dobru chronionemu prawem, np. przeciwko mieniu. Za przestępstwa podobne uznaje się również przestępstwa z różnych rozdziałów Kodeksu karnego, jeśli zostały popełnione z użyciem przemocy lub groźby jej użycia lub przestępstwa popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej np. przestępstwa kradzieży i sprzedaży narkotyków to przestępstwa podobne, gdyż oba zostały popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej,
- zarządzenie wykonania kary nie może nastąpić później niż w ciągu 6 miesięcy od zakończenia okresu próby. Okres próby to okres, na który została zawieszona orzeczona wobec skazanego kara pozbawienia wolności. Okres ten zaczyna się w dniu, w którym wyrok staje się prawomocny. W tym okresie, tj. okresie próby i kolejnych 6 miesięcy musi zostać wydane i uprawomocnić się postanowienie o zarządzeniu wykonania kary pozbawienia wolności,
- zgodnie z § 1a art. 75 kk Sąd zarządza wykonanie kary jeżeli skazany za przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej lub innej osoby małoletniej zamieszkujących wspólnie ze sprawcą w okresie próby zostanie ponownie skazany za

przestępstwo z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej lub innej osoby małoletniej zamieszkujących wspólnie ze sprawcą. W tym wypadku Sąd również ma obowiązek zarządzić skazanemu wykonanie kary bez względu na wszelkie okoliczności, które dotyczą skazanego lub jego sytuacji. W przeciwieństwie do omawianego § 1, przepis ten jest w pełni zgodny z konstytucją i nie ma możliwości uniknięcia przez skazanego zarządzenia wykonania kary.

- na podstawie § 2a art. 75 kk Sąd zarządza wykonanie wobec skazanego kary, jeżeli po udzieleniu skazanemu pisemnego upomnienia przez sądowego kuratora w okresie próby skazany popełni przestępstwo, które nie jest przestępstwem podobnym, lub nie wypełnia nałożonych na niego przez Sąd obowiązków. W tym przypadku Sąd ma obowiązek zarządzić skazanemu karę, chyba że przemawiają przeciwko temu szczególne względy. Ustawodawca nie wskazuje, jakie szczególne względy miałyby wziąć pod uwagę sąd, a zatem należy przyjąć, że chodzi o te wszystkie okoliczności, które w przekonaniu sądu albo uzasadniają dalsze wykonywanie próby pomimo zaistniałych okoliczności, albo wpływają na ocenę, że zarządzenie kary przyniosłoby więcej szkody niż korzyści w procesie resocjalizacji sprawcy,
- zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności następuje w formie postanowienia po rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu jawnym, tzn. strony postępowania wykonawczego : skazany, jego obrońca i Prokurator są o nim zawiadamiani i mogą wsiąść w nim udział. W tym posiedzeniu bierze także udział kurator sądowy, jeśli Sąd ustanowił nad skazanym dozór kuratora,
- postanowienie Sądu o zarządzeniu wykonania kary pozbawienia podlega zaskarżeniu zażaleniem, które należy wnieść w terminie 7 dni, licząc od ogłoszenia orzeczenia (gdy strona, która składa zażalenie była obecna na ogłoszeniu postanowienia) albo doręczenia postanowienia (gdy strona skarżąca postanowienie nie była obecna na ogłoszeniu orzeczenia).

Odwołanie przedterminowego warunkowego zwolnienia

„Art. 160. § 1. Sąd penitencjarny **odwołuje warunkowe zwolnienie**, jeżeli warunkowo zwolniony:

- 1) w okresie próby popełnił przestępstwo umyślne, za które orzeczono prawomocnie karę pozbawienia wolności;
- 2) uchyla się od wykonania obowiązków, o których mowa w art. 159 § 2;
- 3) uchyla się od dozoru, wykonania nałożonych obowiązków lub orzeczonych środków karnych;
- 4) w okresie próby rażąco naruszył porządek prawny, w szczególności popełnił inne przestępstwo niż określone w pkt 1 lub została orzeczona inna kara niż określona w pkt 1.

§ 2. Sąd penitencjarny odwołuje warunkowe zwolnienie, jeżeli zwolniony, skazany za przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej lub innej osoby małoletniej zamieszkującej wspólnie ze sprawcą, w okresie próby rażąco narusza porządek prawny, ponownie używając przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej lub innej osoby małoletniej zamieszkującej wspólnie ze sprawcą.

§ 3. W razie zaistnienia przesłanek określonych w § 1 pkt 1, w § 2 lub art. 75 § 3

Kodeksu karnego sądowy kurator zawodowy, a gdy skazany został oddany pod dozór osoby godnej zaufania, stowarzyszenia, organizacji lub instytucji, o której mowa w art. 159 § 1, także ta osoba lub przedstawiciel tego stowarzyszenia, organizacji lub instytucji, bezzwłocznie kieruje do sądu wnioski o odwołanie warunkowego zwolnienia. W posiedzeniu ma prawo wziąć udział prokurator, skazany oraz obrońca, sądowy kurator zawodowy, a gdy skazany pozostaje pod dozorem osoby godnej zaufania, stowarzyszenia, organizacji lub instytucji, o której mowa w art. 159 § 1, także ta osoba lub przedstawiciel stowarzyszenia, organizacji lub instytucji.

§ 4. Sąd odwołuje warunkowe zwolnienie skazanego, jeżeli okoliczności, o których mowa w § 1 pkt 2-4, zaistnieją po udzieleniu skazanemu pisemnego upomnienia przez sądowego kuratora zawodowego, chyba że przemawiają przeciwko temu szczególne względy.

§ 5. Sąd może odstąpić od odwołania warunkowego zwolnienia, o którym mowa w § 1, w wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych szczególnymi okolicznościami. Nie dotyczy to sytuacji określonej w § 1 pkt 1.

§ 6. Na postanowienie w przedmiocie odwołania warunkowego zwolnienia przysługuje zażalenie.

§ 7. W przypadku odwołania warunkowego zwolnienia nie zalicza się na poczet kary okresu spędzonego na wolności”.

Postanowienie sądu penitencjarnego o odwołaniu warunkowego przedterminowego zwolnienia wykonuje, zgodnie z ogólną właściwością (art. 3 § 1 K.k.w.), sąd, który wydał wyrok w pierwszej instancji.

Odwołanie przerwy w karze

Kwestię tę reguluje art. 156 § 1 w zw. z art. 156 § 2 k.k.w. W przepisach tych zawarte są okoliczności, które umożliwiają Sądowi odwołanie przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności. Trzeba w tym miejscu zaznaczyć, że odwołanie przerwy nie jest obligatoryjne. Przesłanki, które mogą wpłynąć na decyzję Sądu o odwołaniu przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności to sytuacje, gdy:

- ustanie przyczyna, dla której została udzielona przerwa w wykonaniu kary pozbawienia wolności (tj. przed upływem okresu przerwy);
- skazany nie korzysta z przerwy w celu, w jakim została udzielona;
- skazany rażąco narusza porządek prawny;
- skazany nie wykonuje obowiązków w art. 151 § 4 k.k.w.

W/w okoliczności nie nakładają na Sąd obowiązku odwołania przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności. Jednakże należy podkreślić, iż w przypadku wystąpienia powyższych okoliczności, ale po udzieleniu pisemnego upomnienia przez sądowego kuratora zawodowego, Sąd jest zobligowany do odwołania przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności.